

Pilisborosjenői-patak tájrehabilitációs célú vizsgálata és értékelése

Szakdolgozatom célja a kisvízfolyások helyzetének bemutatása a Pilisborosjenői-patak szemszögéből. A bemutatás mellett a lehetséges rehabilitációs eljárások felkutatása a fő témám. Ezzel három léptékben foglalkoztam: az első a vízgyűjtő területe, a második a patakpart és annak 50 méteres körzete, a harmadik pedig a patakmeder és a víztest volt.

A patak jelenlegi állapota

A jellemző partmenti vegetáció döntően a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) egyedeiből áll. De a patak teljes területén más invazív fajok is populációt alkotnak, például: az eperfa (*Morus sp.*), a bálványfa (*Ailanthus altissima*), az ártéri japánkeserűfű (*Fallopia japonica*) és a tatáriszalag (*Fallopia baldschuanica*). A patak medre a közeli lakóterületek védelme érdekében átalakított, jellemzően trapéz keresztmetszetű, egy-egy szakaszon mondható csak természetközelinek.

Védett értékek

A vízgyűjtő területén belül található nemzeti park, helyi természetvédelmi terület és országos ökológiai hálózat három övezete. Natura 2000 és bioszféra rezervátumi terület is található. A legtöbb művi érték helyi védelem alatt áll, kivéve a három országos védelem alatt álló épületet (két templom és egy kápolna).

Rehabilitáció

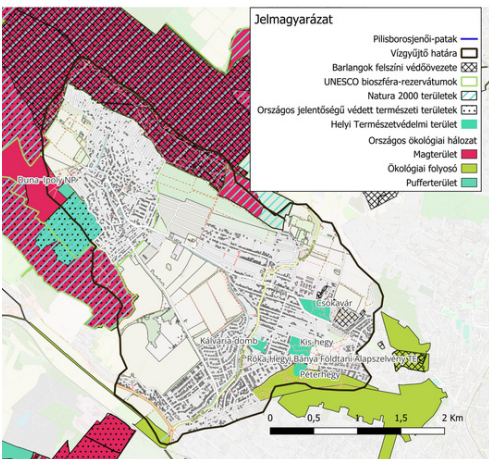
A rehabilitáció során a természeti értékek megóvása mellett a köz- és magántulajdon megóvása is fontos cél. A magas beépítési arány (44%) miatt koncentrált rehabilitációs terület a meder illetve a patak szűken értelmezett völgye. A fragmentáció csökkentése érdekében egy zöldfolyosó tervezése is a célom volt, ezzel összekötve az erdős területeket egymással és a patakparti vegetációval. A patak völgyben átmeneti árterek és víz-visszatartó műtárgyak létrehozásával a villámárvizek veszélye csökkenne. A meder mikrodomborzatának alakításával változó sebességű szakaszokat lehet létrehozni, mellyel a patakmederben új élőhelyek jöhetnek létre. A kisvízfolyás partmenti vegetációjának fokozatos cseréje elősegítené az ökológiai állapot javulását. A rehabilitációs beavatkozások mellett a környezeti nevelés is egy fontos lépés a teljes helyreállítás felé. Fontos, hogy az itt élő emberek meglássák a hasonló kisvízfolyások értékét: a patak nemcsak egy folyóvíz hanem egy komplex rendszer része is.

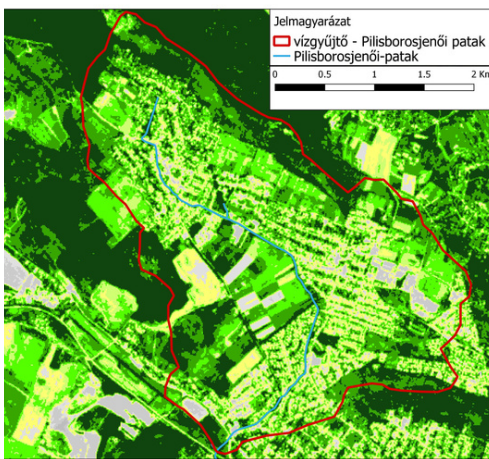
Védett köhíd (Saját, 2024.04)

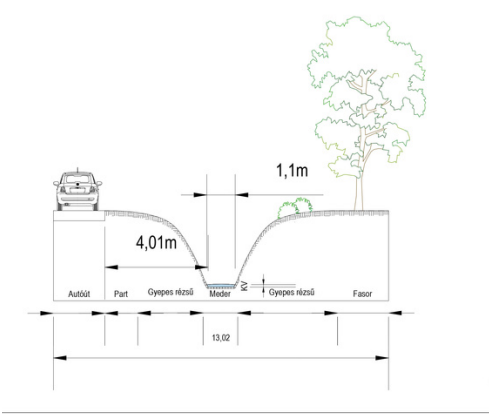
A patak medre (Saját, 2024.04)

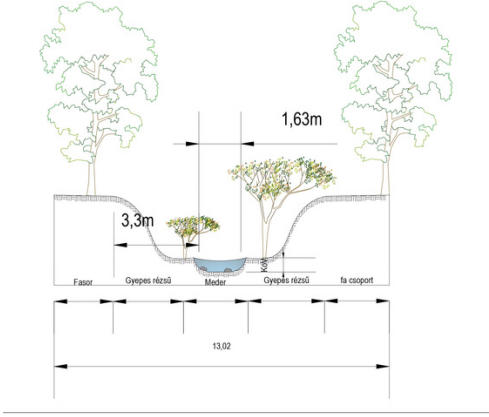
Természetvédelmi értékek a vízgyűjtőjén és környékén

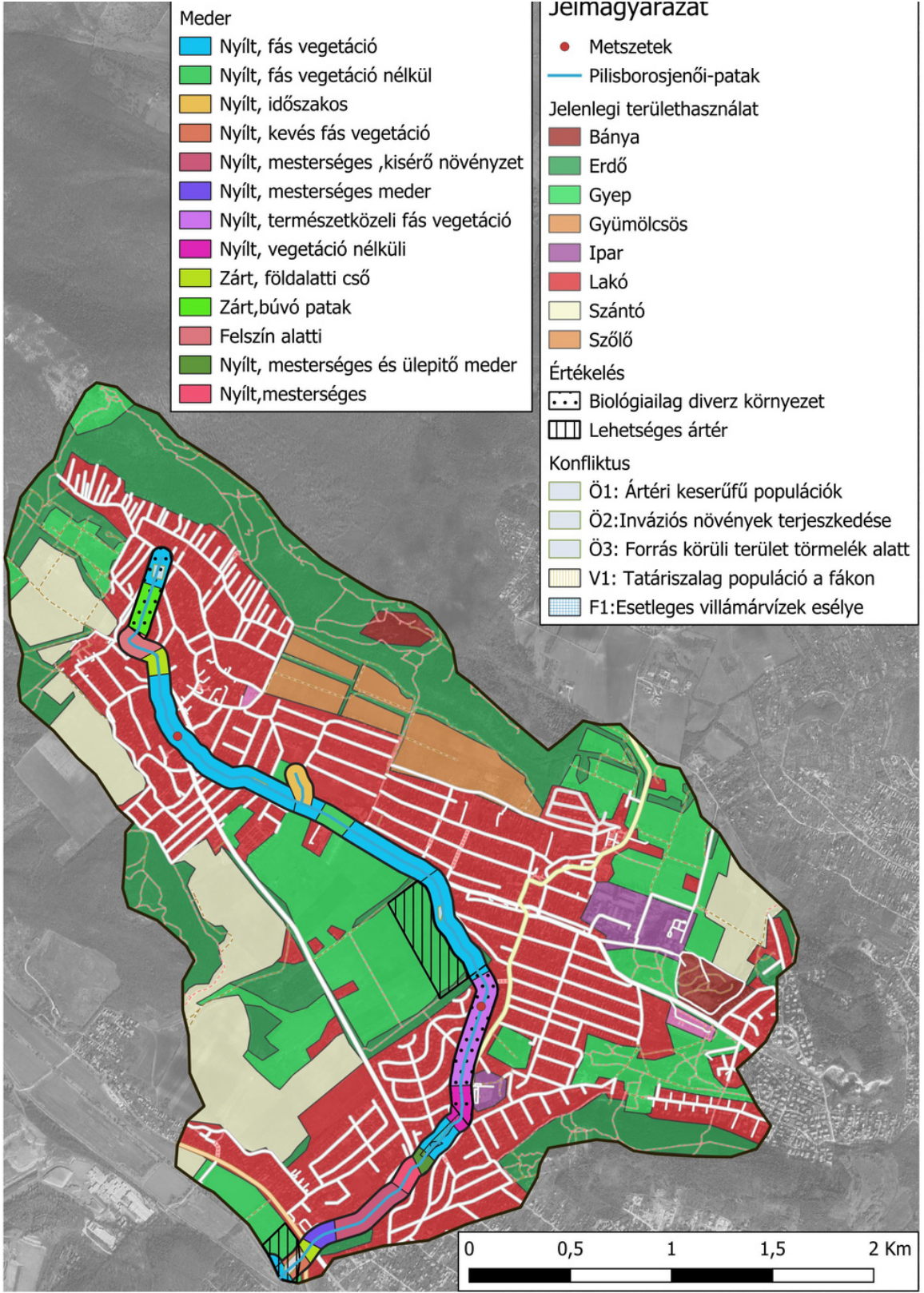
NDVI térkép a patak vízgyűjtőjéről /Forrás Copernicus

Üröm és Pilisborosjenő közötti szakasz

Üröm -Táborföld lakópark

Vízgyűjtő területhasználata, tájhasználati konfliktusai és értékelése

Szász András

andrasszasz7@gmail.com

KONZULENS: Módosné Bugyi Ildikó

TÁJVÉDELMI ÉS TÁJREHABILITÁCIÓS TANSZÉK